

[Tørnæs]

Jeg tror såmænd ikke, at fru Elisabeth Bruun Olesen skal være så forbavset over, at vi ser forskelligt på tingene. Det tror jeg ikke hun skal være meget forbavset over, for vi vil nok et forskelligt samfund. Vi har ikke lagt skjul på, at demokrati for os også betyder at hævde den private ejendomsret, at den er ukrænkelig. Vi mener også i forbindelse med det, vi snakker om her, at retten til at lede og fordele arbejdet heller ikke skal anfægtes. Vi er vel klar over, at fru Elisabeth Bruun Olesen og andre socialister ønsker et andet samfund, har en anden opfattelse af, hvad demokratiet er. Derfor er det ikke så mærkeligt, at vi tager så stærkt afstand fra de forslag, der fra socialistisk side er fremme her i dag.

Ole Henriksen (SF):

Man kan nok sige, at de borgerlige ordførere her har bidraget med stor underholdningsværdi om principper og om holdninger. Det forbavser mig selvfølgelig ikke, at man prøver at fremmane et eller andet socialistisk spøgelse i de forslag, der er fremsat, men hvis de borgerlige partier kunne læse indenad, ville de se, at f.eks. SFs forslag intet har med socialisme at gøre overhovedet.

Det kan næppe undre nogen, at jeg starter med at afvise den lovpakke, som regeringen her har fremlagt, og som under ét bærer navnet »frivillig overskudsdeling«, et navn, der måske efter nærmere gennemlæsning af forslagene burde indbringes for forbrugerombudsmanden som falsk varebetegnelse. I hvert fald er der ikke tale om frivillighed, al den stund det ene og alene er arbejdsgiveren, der får tillagt frivillighed. Kun hvis han ønsker at dele ud af overskuddet, bliver der tale om overskudsdeling. Lønmodtageren kan altså ikke gøre nogen fordringer på frivillighed. Det er i hvert fald falsk varebetegnelse.

Selve princippet om, at lønmodtageren skal have del i en virksomheds overskud, kan SF faktisk godt tilslutte sig, men den form, som regeringen foreslår, er uacceptabel. For det første er det en begrænset del af virksomhederne, der kan deltage i ordningen, nemlig dem, der giver overskud. De øvrige virksomheder inklusive de offentlige er stort set overladt til at være tilskuere til, at en begrænset del af befolkningen tager sig en tur omkring guldkalven. I tilgift får de endda lov til at finansiere ordningen, de, der er tilskuere, i

kraft af en række skattebegunstigelser til de andre.

Der tages med andre ord ikke det ringeste hensyn til, at alle erhvervsaktive i samfundet er med til at frembringe et overskud. Det gælder lige fra postbude og togførere til generaldirektører. Desværre for dem ender dette overskud som en slags økonomisk fødekæde i nogle få virksomheder, og de kan så dele ud af rovet, hvis de altså kan blive enige med arbejdsgiveren om det – hvis arbejdsgiveren vil. Det mener vi bestemt er en ganske uliberal ordning, og det kan vi selvfølgelig ikke medvirke til.

For det andet har regeringsforslagene ikke det sigte, at medarbejderne i en virksomhed skal have større indflydelse. Ikke noget med demokrati, når de først er trådt ind ad fabriksporten. Det erkendes da også åbent, at man vil sikre den private ejendomsret til produktionsmidlerne, men samtidig prøver man at foregøgle lønmodtagerne, at når der bliver en såkaldt spredning af ejendomsretten, har de også fået demokrati og medindflydelse på deres arbejdsplads. Det er ikke bare falsk varebetegnelse, det er også løgn, for det er klart, at den ordning, som er foreslået her, ikke medfører større demokrati.

Man kan se på årtiers bestræbelser i den retning, som er foregået i USA. Det er ikke blevet til nogen form for spredning eller indflydelse, når man har delt ud af aktier i nogle virksomheder. Det er helt klart, at der er tale om skindemokrati. Den form for demokrati kan vi ikke spise. Det vil selvfølgelig også udvikle sig sådan herhjemme, hvis regeringen kommer igennem med sine forslag. Det er et forsøg på at fremme egoismen blandt lønmodtagerne og få dem til at tænke i de samme baner som storkapitalen, få dem til som det første, når de læser morgenavisen i S-toget, at slå op på børskurserne. Det er den vej, man vil med lønmodtagerne. Sådan vil man manipulere med dem.

For det tredje vil jeg gerne sige generelt om begrebet overskudsdeling – og det er altså også henvendt til Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre, som i sidste øjeblik har genfremsat deres OD-forslag – at det efter vores grundlæggende opfattelse ikke lader sig gøre at lave en model, der kun bygger på overskudsdeling, og samtidig sikre samtlige lønmodtagere demokrati på deres arbejdspladser, dvs. at få del i ledelsesretten og i